

N:o 19.

Redaktör och utgivare: FRANS J. HUSS.
Expedition: Klara V. Kyrkog. 19.

Stockholm den 1 December 1885.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Lösnr 30 öre. Annonpris 20 öre petitråd.

Årg. 5.

Eugène Ysaye.

Vid Henri Vieuxtemps' högtidliga likbegängelse d. 28 Aug. 1881 sågs en ung man bära den oflidne mästarens violin på ett hyende, och då man sporde hvem det var som fått förtroendet att bära den dyrbara relikten, svarades det, att denne unge man var en af den hädangångne konstnärens mest älskade och framstående lärjungar och en landsman till honom; hans namn var Eugène Ysaye. Det dröjde ej länge förr än detta namn blef bekant i konstverlden såsom ett af de mest utmärkta bland violisternas i vår tid, och vi hade redan året derefter ånyo tillfälle att presentera det för våra läsare efter konstnärens första uppträdande i Leipzig. Man skref då om honom följande: »På en konsert härstädes har uppträdt en violinist, hr Ysaye från Lüttich och dokumenterat sig såsom en af nutidens förnämsta violinister. Hans fingerapiditet är kolossal; med häpnadsväckande säkerhet och med ofelbar intonationsrenhet öfverviner han de intrikataste svårigheter. Bifallet var enormt.» Detta beröm från den nogräknade tyska musikstaden par préférence, och detta till öfver en utlänning, är af ganska stor betydighet; också har detsamma upprepats hvar helst konstnären låtit höra sig, och senast i Köpenhamn har han låtit höra sig med stort bifall.

I medlet af maj 1882

besökte Ysaye Norges hufvudstad och uppträdde der 4 gånger samtidigt med två andra musikaliska storheter af första rangen: Hans von Bülow och David Popper. »Vid sidan af dessa», skrifves det i Nordisk Musiktidende, »har vår publik också stiftat en i hög grad intressant bekantskap med en tredje utmärkt konstnär, violinvirtuosen Eugène Ysaye. Herr Ysaye är belgier och elev af Wieniawski och Vieuxtemps. Han har vid sina konserter i ut-

landet väckt den största hänförelse och det blef också händelsen här, der han straxt den första aftonen genom sitt lysande och hänförande spel tog publiken med storm. Och ju mer man hör den unge högt begåfvade konstnären, desto mer måste man beundra hans smekande, sköna flöjtklara ton, hans sjäfulla, till hjertat gående föredrag, hans smidiga, elastiska och på samma gång energiska stråkdrag, hans lysande virtuositet, som

i de svåraste passager, driller, staccaton, terser, kromatiska gånger och oktavgångar liksom i de högsta flageolettoner är fullkomligt klar och felfri.» Å dessa konserter i Christiania visade sig konstnären också i besittning af en rik och omvexlande repertoar och framträdde äfven som komponist med en mycket effektiv »Saltarelle carnavalesque», en »Mazurka» och »Legende norvégienne», hvilka berömmas såsom tilltalande och stämningsfulla.

Eugène Ysaye är född den 15 Juli 1858 i Liège och erhöi der sin första undervisning af fadern, som nu är orkesteranförare i Genève. Vid tretton års ålder fick han guldmedaljen vid konservatoriet i fädernestaden och tog sedan undervisning af Henry Wieniawski. På en konsert i Antwerpen några år senare, der Vieuxtemps var närvarande, blef denne gamle mästare så intagen af den unge mannesspel, att han omfamnade honom i hela publikens åsyn, tog honom sedan med

Eugène Ysaye.

sig till Paris och gaf honom gratis undervisning i fyra år.

Henry Vieuxtemps afled i Algier i Juni 1881, hvarefter hans jordiska kvarlevor fördes till hans födelsestad Vervier, och vid hans begrafning uppdrogs af kommunen, såsom ofvan är nämnt, åt Eugène Ysaye att ledsaga mästaren till grafven och der föredraga några af hans kompositioner. Såsom han då hedrades att bära hans instrument, så har han också sedan hedrat hans minne med att uppbära hans konst och upptaga manteln efter den bortgångne läraren.

En furstlig tonsättare.*

Af Frithiof Cronhamn.

Kronprins Oscar (sedermera Oscar I) ägnade äfven såsom konung ej obetydligt af sin tid åt musiken, behandlade med framgång piano och gjorde sig ett aktadt namn som tonsättare.

När Europa första gången genljöd af hans namn — det var då den utländska pressen förmälte, att den nittonårige kronprins Oscar vore kompositören till Carl XIII:s begrafningsmarsch — väckte det ett visst uppseende i denna oroliga tid, att landets tronföljare, ättlingen af en af samtidens ypperste statsmän och härförare skördade sina lagrar ej på den politiska skådebanan eller med svärdet i hand, utan bland musikens helgade tempelsalar.

Oscar I:s verksamhet som tonsättare var långt mera omfattande än man skulle vara benägen att tro, enär många af hans kompositioner ännu endast föreligga i handskrift. Till trycket befordrade äro:

Marches composées par S. A. R. Le Prince Royal, Duc de Sudermannie, pour la cérémonie de l'Enterrement de Charles XIII (Sthlm, U. E. Mannerhjerta; denna numera mycket sällsynta komposition utgick i två uppl.)

Quatre Romances, mises en musique par S. A. R. l. P. O. (ib., m. lit. titelvignetter; att döma af en handskrift i Musik. Akad:s bibliotek äro dessa sånger äfven utgifna med svensk text);

Danses pour le Piano-Forte. Composées par P. J. F. O. (u. o.; inneh.: Vals 4 h., Anglais 3 h., 2 Valser, Anglais och Cotillon 2 h.).

Chanson des Pirates. Sjörföresång. Componerad af O. Tenorsolo med chör; ord af Victor Hugo, öfv. af S—z [Georg Scheutz], uppf. f. f. g. (jfr J. M. Rosén: »Några minnesblad») i Sällskapet för sångöfningar, med hofsångar I. A. Berg i solost.; derefter med tonsättarens tillåtelse tr. i Nordmannaharpan II: 1—7, Sthlm, Ebeling).

Musik till Stjernasången, författaren af orden tillagnad af tonsättaren (ten.-solo, bl. kör m. pianoack., Sthlm, Göthström & Magnusson).

Sångstycken utur Ryno. Orden af

* Ur Anmärkningar till ett ännu icke i bokhandeln synligt arbete: »Högtidstal i Kongl. Musikaliska Akademien af Oscar Fredrik.»

Bernh. v. Beskow. Musiken af E. Brendler och en Musik-Älskare, I (Sthlm Hedbom; innehåller af prins Oscar komp.: Aria, s. 1—9, Duo, s. 10—15). (»Ryno eller den vandrande riddaren», skåd. med sång och divertissementer 3 a., hvars musik kronprins Oscar fullbordade efter Brendlers död, uppfördes å k. operan, med dans af A. Selinder, d. 15 maj 1834—d. 13 mars 1838 och upplefde ett tjugotal representationer.)

»Kung Richard uti tornet satt.» Romance ur »Ryno», comp. af O., arr. för guitar (Sthlm, S. Müller).

Andenken aus Deutschland 1837 von O**** (Sthlm, Göthström & Magnusson; inneh.: Introduction, Vals, Finale).

Marsche, begagnad vid 1843 års öfningsläger å Ladugårdsgärdet. Componerad af O., arrangerad för Piano-Forte af J. N. Ahlström (Sthlm, Hedbom).

Stor Fest-Marsch, komponerad af O****, uppförd af Stockholms Garnisonsregementens Musikcorpser på den Konserter som den 14 Nov. 1843 gafs å Kongl. Theatern till förmån för de brandskadade i Vexjö. Arrangerad för Piano-Forte Sthlm, Abr. Hirsch).

»Rolig natt! rolig natt!» Soloqvartett för mansröster af Oscar I (ursprungligen med tyska ord; »Gute nacht!»), arrangerad för bl. kör [af J. P. Cronhamn] (»Sjung!» Äldre och nyare omtyckta sånger, utg. af J. P. Cronhamn I: Sthlm, Abr. Hirsch.)

En god vägledning till kännedomen om Oscar I:s hittills blott i manuskript befintliga tonsättningar eger man i två uti Musikaliska Akademiens bibliotek förvarade digra volymer i handskrift, hvilka innehålla uteslutande kompositioner af vår n. v. konungaätts medlemmar (kronprins Oscar, kronprinsessan Josephine, prinsarne Gustaf och August samt prinsessan Eugénie). Den rediga och sorgfälliga pikturen är öfverstekammarherren greve Gustaf Oxenstjernas, hvars dyrbara, alla branscher af tonkonsten omfattande musikbibliotek — säkerligen det största som varit i en svensk privatmans ego — efter hans död, 1860, öfvergick genom testamente till akad:s bibliotek. I förevärande handskriftsamling är Oscar I företädd med följande tonalster:

»Une visite à Bedlam», vaudeville en une acte (partitur).*

* Måhända är det detta stycke J. F. Berwald åsyftar i sin självbiografi: »D. 21 aug. (1823) inträffade kronprinsessans namnsdag. Baron Åkerhjelm, hvilken ehuru ej mera tillhörande teatern, ännu fortfarande ömmade för den och isynnerhet för kapellet (som vid hans afskedstagande från direktörsplatsen blifvit uppsagt jemte k. teaterns sujetter, kör och ballett), skref en biljett till mig, deri han trodde sig bestämdt veta, att konungen gerna ville hafva någon högtidlighet på den i fråga varande dagen, men som h. mt ej egde något kapell, så kunde han naturligtvis ej befalla herrarne till någon tjänstgöring. Han rådde mig därför att fara till Drottningholm, der de kungliga då vistades, och erbjuda min och de ledamöternas af kapellet, som voro i staden, tjänst, om konungen önskade vårt medverkande vid detta tillfälle. Konungen upptog detta anbud ganska nådigt och en pjes med flera kupletter och körer af (sedermera

Trior, duo och romans ur vådevillen »Prosper et Vincent», (uppf. enl. vidfogad anteckn. d. 18 mars 1836).

Manskör m. ten.-solo: »D'ici voyez ce beau domaine» samt bl. kör med ten.-solo: »Sonnez corne muse» ur op. »La dame Blanche» (ur Boieldieu's librett).

Preghiera (manskör m. ten.-solo) ur op. »Il Mosé in Egitto»: »Dall tuo stellato seglio» (ur Rossini's librett).

Romans ur op. »Le Nécessaire et le Superflue»: »Aladin, tu seras heureux».

»De tre bröderna»: körer, trior, soli m. pianoack. (ord af Tegnér).

Barcarole: »Amis, amis, la matinée est belle», ten.-solo, ten., 2 bas, flöjt, piano (1830).

Quartett för mansröster: »Ainsi tous jours poussés».

L'aveu (romans): »Je t'aime et n'ose te le dire.»

Marsch för Svea lifgarde.

En volym, med titel: »Konung Oscars kompositioner», ursprungligen tillhörande drottning Josephine, numera i h. k. h. kronprinsens ego, inrymmer, utom en del af redan nämnda tonsättningar, äfven:

Kör: »Leise, leis', beim Mondeschein»; samt

Duo: »Dieser hier der schon verfallen.»

I k. operans bibliotek förvaras: partituren till »Ryno», till »Victorine», dram i 3 a., afd. i 5 tablåer, af Dumersan, Gabriel och Dupeaty (*Victorine ou la nuit porte conseil*), fritt öfv. af F. O. Bäckström, melodramer af Oscar, instr. af J. F. Berwald, dansdivertissement af Selinder (uppf. å k. operan f. f. g. d. 11 apr. 1836) samt till »Lägrat för Montauban», vådevill i 1 a. af Varin, E. V. Arago och Desvergers (*les Pages de Basompierre*), öfv. af Bäckström, musik arr. af Berwald med begagnande af lemnade bidrag utaf *Kronprinsen*, ballett af Selinder (uppf. å nyss nämnda scen f. f. g. d. 4 mars 1836).

Oscar I tillhörde Musikaliska Akademien alltsedan d. 14 mars 1813, då kronprins Carl Johan och den endast fjortonårige arsprinsen, hertigen af Södermanland nämndes till akad:s Förste ledamöter. Sorgeåret 1859 strängade landets tonsättare sina lyror för att i toner tolka sin bittra smärta vid konstnären-monarkens tidigt bäddade graf (Bauck, Berens, Boman, van Boom, J. P. Cronhamn, Frieberg, Gille, Hallström, O. Lindblad, Norman, Randel, Stolpe, Ullman: »Konung Oscars Drapa»; F. Berwald: »Vid konung Oscars graf»; Fredr. Sandberg: »Sorgetoner vid kung Oscars död»).

teaterdirektören) greve Lagerbjelke *hvertill kronprinsen komponerat musik* och som jag fick uppdrag att instrumentera, uppfördes sagde dag. Konungen kallade mig dagen derpå och gaf mig sin konungsliga försäkran, att kapellet skulle kvarblifva orubbadt i hans tjänst...» (Jfr Ad. Lindgren: »Svenska Hofkapellmästare 1782—1882»).

Konsonans och dissonans.

Harmonisk studie af A. L.

5. Positiva resultat.

Vårt förfarande har hittills varit hufvudsakligen negativt. Vi ha genom kritik af föregående teorier funnit, att den moderna rationella harmoniläran måste söka försona Hauptmanns spekulativa och Helmholtz' naturvetenskapliga ståndpunkt, och att detta äfven med framgång försökts af v. Oettingen och Riemann, men att båda i viss mån förringat det praktiska värdet af sin spekulering genom att låta sig hänföras af den sinnrika, men obevisade hypotesen om undertoner, hvilken de själva måst erkänna icke hafva något väsentligt praktiskt stöd åtminstone i den närvarande och forntida kompositionen (om den i en aflägsen framtid kan få det, är omöjligt att afgöra). Från denna hypotetiska ståndpunkt har Hostinsky befriat sig, och vi följa därför hufvudsakligen hans utredning i uppställningen af våra positiva resultat.

Känslan af sammanhang mellan två toner väckes närmast — såsom förut är nämnt — genom deras nära grannskap. Ju mera de aflägsna sig från hvarann, ju större intervallförhållandet blir, dess mera främmande förefalla de till en början gent emot hvarandra. Men hafva de aflägsnat sig på en ters', kvints, eller oktavs afstånd, så inträder plötsligt en ny känsla af samhörighet, oberoende af grannskapet. Örat, som ehuru omedvetet, är vant att i en musikalisk ton eller rättare klang* höra äfven dess harmoniska öfvertoner, känner nu igen båda de nämnda tonerna såsom kunnade tillhöra samma klang och uppfattar dem sålunda under en ny gemensam enhet. De tonföreställningar, som förut genom afståndet blifvit främmande för hvarandra och sålunda »hämna hvarandra» — för att tala med den Herbartska psykologien —, samman-smälta nu så mycket innerligare ju oftare de uppträda tillsammans, de blifva hvarandra till ömsesidig »hjelp», höja och beförtra hvarandra då de äro samtida, reproducera och påkalla hvarandra då någondera förekommer isolerad. Musikern kallar detta: *tonföreställningarna varda förvandla*.

Närmast är det från den på öfvertoner rika människorösten, som örat hemtat denna erfarenhet om de öfvertoner som pläga vara tillsammans och mest göra sig gällande inom en och samma klang. Och sedermera blef människorösten äfven den vanliga förebilden för med konst frambragta instrumentalklang. Naturligen får man icke tänka sig framstegen i det mu-

sikaliska gehörets utbildning synnerligen raska; de möjliggjordes först genom medverkan af mångfaldiga generationer, och den fulländning en generation fått fortplantades genom arf på den följande: man vet ju att ärfliheten kanske ingenstädes spelar så stor rol som just i fråga om musikaliska färdigheter. Olikheten i instrumentens klangfärger genom olika gruppering af öfvertoner kan endast underlättas örats uppfattning af dessa och vana att tillskrifva dem en gemensam grundton, oberoende af den tillfälliga klangfärgen, och slutligen kommer gehöret så långt, att det kan fatta ett intervall, ja till och med en enda ton såsom representant för en klang, äfven om icke dennas grundton är anslagen. Så t. ex. skall, om Ni anslår *c g* på pianot, Edert öra vara böjdt att närmast fatta detta intervall såsom ingående i *c*-durklängen, äfven fast icke *c* är anslaget; att fatta det som *c*-moll vill örat icke, så vida det icke närmare bestämmes till en sådan, t. ex. genom ett föregående ackord *h diss fiss*, o. s. v.* Anslår Ni åter två toner, hvilka icke tillhöra någon gemensam naturlig treklang, t. ex. *f g*, så uppfattar örat dessa såsom representanter för två olika klanger, *f*-klängen och *g*-klängen, och det har då behof af att försona motsatsen mellan dem genom att »upplösa» denna »dissonans» i en klang, som förmedlar båda genom att med båda vara lika nära »förvandt», altså närmast *c*-dur. Denna enkla förklaring på den vanliga tonföreteelsen:

innebär i all sin simpelhet hela det storartade framsteg, som ligger i den moderna läran om klangförvandtskap och klangrepresentation. Om än föregående doktriner kunnat till en viss grad tillfredsställande definiera sjelfva dissonansen, så har dock ingen i världen förut lyckats förklara dissonansens upplösning eller örats fordran att han just skall öfvergå till det och det ackordet. Enligt Helmholtz' sväfnings-teori t. ex. borde det vara alldeles nog att upplösa ett dominantseptimackord blott genom att låta septiman tystna, ty då försvinna sväfningsarna; men intet öra lär väl finna sig tillfredsstäldt med en sådan »upplösning».

I den bekanta raden af partialtoner, som vi ännu en gång uppställa:

C	c	g	c ¹	e ¹	g ¹	b ¹	c ²	...
1	2	3	4	5	6	7	8	

äro de djupare partialtonerna som nämnt i allmänhet de starkare, och vid dem måste altså förvandtskapen tidigare hafva gjort sig gällande och under tidernas lopp äfven fått en större vikt än vid de högre och svagare. Intervallens ordningsföljd, från grundtonen räknad, skall sålunda ock bestämma (den aftagande) förvandtskapsgraden. Som synes blir rangordningen

* Detta faktum, hvarom hvar och en kan öfvertyga sig, är ett nytt inkast mot undertons-teorien.

då (om vi utesluta de intervall som sträcka sig öfver en oktav) följande: Oktav (1:2), Qvint (2:3), Qvart (3:4), Stor sext (3:5), Storters (4:5), Liten ters (5:6), Liten sext (5:8), en ordning som öfverensstämmer såväl med grundsatzerna för den praktiska musiken som med den historiska utvecklingen, i det tersen och sexten senare än de öfriga intervallen finga burskap såsom konsonanser (att qvarten i medeltiden behandlades som dissonans berodde på särskilda orsaker, hvartill vi torde återkomma).

Nu uppstår emellertid en mycket viktig invändning. Om öfvertoner småningom stegvis upptäckt fått värdighet af konsonanser, hvarför har fortgången just stannat vid den sjette partialtonen (oberäknadt oktav-fördubblingar) och hvarför kan icke åtminstone äfven septiman få räknas med bland konsonanserna? Härpå svarar Helmholtz från sin fysiska ståndpunkt, att den naturliga septiman i och för sig till och med öfverträffar lilla sexten i väljud, men förbunden med andra konsonanser gifver idel sämre förhållanden och dess utom omvänd blir en afgjord dissonans, nämligen sekund. »Men afgörande för konsonansernas gräns» — säger han — »är dock först konstruktionen af tonskalan; den moderna musikens tonskala kan icke i sig upptaga de genom talet 7 bestämda tonerna...»

I sjelfva verket ger det närvarande tonsystemet ingen plats åt den naturliga septiman. Det är bygd på idel qvinter och terser och grundskalan är sammansatt af tonerna i tonikans, dominantens och underdominantens treklang enligt det Hauptmannska schemat:

F a C e G h D

Ofvanför åttonde partialtonen åter blifva de derpå följande intervallen så tränga att, oafsedt dessa partialtoners sällsynthet och svaghet, redan de svåra sväfningsarna torde omöjliggöra deras uppfattning såsom konsonanta och förvandta. Emellertid är det icke otänkbart, att åtminstone septiman i ett framtida tonsystem kan komma att ingå såsom konsonans. Redan nu är som bekant dominantseptiman — som väl ej alldeles sammanfaller med den naturliga men mycket lätt förvexas dermed — den mildaste af dissonanserna, så att den varit befriad från äldre teoretikers fordran på »förberedelse»* och till och med stundom fått följa med i ett slutackord, såsom i Schumanns Kinderscenen n:r 4 och första sången i Dichterliebe, hvilka båda sluta med dominantseptimackord. (Slutet följer.)

* Regeln om dissonansernas förberedande har af Gräden och Riemann blifvit reducerad till sina rätta proportioner, näml. att en sådan förberedelse visserligen gör dissonansen lindrigare, men ingalunda kan föreskrifvas såsom en gällande lag.

* Ton är det enkla musikaliska ljudet, tänkt utan sina öfvertoner; tillsammans med dessa kallas tonen *klang*. Det fins visserligen toner som icke äro klanger, d. v. s. i verkligheten sakna öfvertoner, t. ex. stämgaflöjens enl. Helmholtz; men alla musikaliskt betydelsefulla instrument äga rikedom på öfvertoner, och de som till äfventyrs fattas, t. ex. de jämntaliga i klarnetten, torde i alla fall suppleras af örat, som sjelft är att betrakta såsom ett stränginstrument.

FÖLJETONG.

Det fatala violinfodralet.

Ett äfventyr från Offenbachs studietid, berättadt af Ernst Pasqué.

(Slut.)

Fru de Charnazé hade länge sedan stigit upp från pianot; äfven hon hade märkt den ovanliga förlägenheten hos den annars så käckt uppträdande unge konstnären, och i det hon med nyfikna blickar iakttog hvad som föregick, kunde hon ej undgå att märka Offenbachs manipulationer med violinfodralet. Nu pratade han så lifligt med vicomten och förstod under fortsatt klinkande på violinen att sysselsätta dennes uppmärksamhet, så att han knappt fick ett ord för sig, och ingen af dem märkte sålunda att fru de Charnazé långsamt rörde sig bortåt salongshörnet, der möbelen med instrumenten och det svarta violinfodralet befunno sig.

»Omöjligt, herr vicomte», sade Offenbach under fortsättning af samtalet, denna duett för violin och piano af Panofka och Wolf kan jag inte spela med madame de Charnazé. På violoncell vill jag väl försöka, men på violin, omöjligt!»

»Och hvarför ej? Ni är ju elev vid konservatoriet, och som sådan måste ni ega färdighet att kunna spela en så lätt pjäs från bladet.»

»Visserligen är jag elev vid konservatoriet, men för att komma in i violinklassen har jag måst göra mig tio år yngre och har endast hunnit till a b c i violinspelningen.»

I samma ögonblick hörde man från ändan af salongen fru de Charnazé utstöta ett lätt rop af öfverraskning, hvilket väl kunde gälla den unge konstnärens djerfva och kostliga osanning, men som äfven kunde ha en annan orsak. Då de båda herrarne vände sig om mot henne kom hon fram till dem med en glad min och utropade i munter ton:

»Nog pratat, mina herrar, och nu till bords!» Jag hoppas att herr Offenbach, vår utmärkte violoncell- och blifvande store violinvirtuos inte försmår att deltaga i vår enkla dejeuner. Sitt löfte att spela för oss på violoncell Panofkas transkriptioner af den nya Auber'ska operan skall han säkert uppfylla på vår nästa soaré. Alltså nog nu om musik och till bords!» Dermed sköt hon de båda herrarne ut ur salongen och in i den der bredvid liggande matsalen, hvarpå hon stängde dörrarne mellan de båda rummen.

Hur förnöjd kände sig ej Offenbach, då han en stund derefter — fru de Charnazé hade nämligen haft några anordningar för middagen att göra — befann sig sittande vid det väl serverade bordet! Hur förträffligt smakade honom ej den stekta hammelkotletten med de guldgula »pommes de terre frites!» — O, långt bättre än den i askan rostade potatisen der hemma, utan smör, skulle ha smakat honom — denna potatis, som hans vänner allt jemt under otillfredsstäld längtan suto och väntade på. Men han tänkte nu ej

vidare på dem, den sybariten, och inte heller på det olycksaliga innehållet i violinflådan, den oförsigtige!

Dejeunern varade länge — ganska länge, ty maten och det utmärkte bourgognevinet smakade den uthungrade konstnären förträffligt, och konversationen var ytterst liflig och glad. Den fortsattes också mellan de båda herrarne, sedan fru de Charnazé åter igen aflägsnat sig för en längre stund. Då Offenbach slutligen började tänka på sina väntande vänner och deras helt säkert tilltagande oro och ovilja öfver hans långa dröjsmål, blef han mer och mer orolig, reste sig slutligen hastigt upp och ville gå. Leende invände vicomten, att det var för sent att tänka på konservatoriet nu, lektionstimman var redan förbi, men fru de Charnazé höll honom ej tillbaka. Med vänlig min underättade hon honom att betjenten var tillsagd att bära hans violinflåda hem till honom och att mannen stod ute i tamburen färdig att följa honom. Derpå ledsagade hon honom ut i tamburen. Ett hastigt afsked — ty åsynen af det gemena fodralet återkallade i minnet all hans oro och blygsel för detsamma, och med lättadt hjerta stod han snart åter ute på gatan igen. Utan att bry sig om betjenten, som med det svarta odjuret gick tätt efter honom, skyndade han så hastigt han kunde till Rue de Martyres.

Klockan var omkring fyra då Offenbach uppnådde sin bostad.

Han tog fodralet från betjenten och steg långsamt upp för den branta trappan, som direkt från gården förde upp till vindsvåningen. Nu begynte han ordentligen darra, ty såsom en förbrytare måste han emottagas af vännerna, dem han under fyra runda timmar låtit hungra och vänta, under det han — det odjuret! — hade varit med om en fin dejeuner och druckit förträffligt bourgogne. Men hvad nu? Från vindskuporna mötte honom ej några toner af ve och förbannelse utan endast ett mångstämmigt glatt och högljudt skratt och prat. Nu stod han, alltjemt ännu som en fattig syndare, med sitt violinfodral i den öppna dörren till den förnämsta, d. v. s. den minst låga vindskammaren, och hvad fingo väl hans ögon skåda? Der sutto hans vänner kring det rankiga bordet och på detta ett rent bomullslakan utbreddt som bordduk, hvars fyra hörn också tjänade de fyra musikerna till servetter; på bordet stod resterna af en pastej, en redan mycket skuren, silfveromhöljd Lyonkorf jemte en likaledes betydligt förminskad skinka och — detta var kronan på verket! — tre damhöljda buteljer, hvilka ej kunde ha innehållit något annat än gammalt bourgogne (de voro tömda i botten), alldeles lika med den, hvilken Offenbach tömt tillsammans med herr de Charnazé — madame la Vicomtesse hade endast smuttat litet på sitt glas. Hvad hade här föregått? Hvilket under hade skett här medan han var borta? Så frågade sig den förbluffade violoncellisten, och han behöfde ej vänta länge på lösningen af denna gåta.

Knappt hade de fyra vännerna sett och — känt igen den inträdande, förr än han blef helsad med ett ursinnigt jubel. De reste sig från sina stolar, och på mer eller mindre säkra ben störtade de fram mot Offenbach för att omfamna honom och i alla tonarter, med sång och tal fetera honom, ty honom hade de ju att tacka för denna präktiga dejeuner, som han skickat dem i violinfodralet i stället för rå potatis, och så den präktiga bourgogne till på köpet.

»Hva — hvad?» utropade Offenbach, då han äntligen var i stånd att få något sammanhang i detta virrvarr af ord och toner. »Har jag skickat er allt detta i violinfodralet? Det är omöjligt. Här är ju den fördömda lådan, som varit nära att störta mig i en pöl af evinnerlig skam.» Dervid lyfte han i höjden violinfodralet, som han bar i sin hand.

»Inte sannt!» skrek Hilaire Lütgen, pekande på sitt gamla violinfodral. »Här står min låda, som jag satte tom i handen på dig och som en ungersven i livré redan för ett par timmar sedan i ditt namn förde hit jemte de här buteljerna, men inte fylld med tarflig potatis — nej då! med en pastej, med skinka och en ypperlig korf.»

Offenbach bleknade, en förfärlig oro bemäktigade sig honom och han förmådde endast framstamma:

»Om det är — ditt fodral, hvad har jag då med mig hem?»

»Det skall vi straxt se», utropade flere röster på en gång, och i detsamma rycktes lådan ur Offenbachs hand och ställdes bredvid den andra för att i hast öppnas. Först nu såg Offenbach att träfodralet, som han burit hem, var mycket elegantare än det gamla slitna, som tillhörde Hilaire, och hur förvånade blef ej både han och hans vänner när locket kom upp och innehållet i det förtrollade fodralet visade sig för dem. Först såg man ett mjukt stickadt atlastäcke, och under detta låg en vacker, och säkert också dyrbar violin. Men äfven ett litet bref låg der, hvilket genast anammades. »Det är adresserat till vår Köbes'che! — Han måste läsa det för oss!» — »Han har säkert druckit minst och ser därför klarast», ropades det muntert omkring honom. Men denna uppmaning var öfverflödig. Offenbach var redan i färd med att öppna brefvet, och nu läste han med en i början sväfvande stämma:

»Herr vicomte de Charnazé tager sig friheten att till sin unge vän, den talangfulle konstnären Jacques Offenbach, öfversända ineliggande violin, som torde kunna vara till nytta vid studiet af det kungliga instrumentet, och önskar tillika, att han varder en lika förträfflig violinspelare, som han nu redan är utmärkt cellist.»

»Bravo — det klinga vi på! — Din vicomte — herr de Charnazé — lefve han!» skreko musikerna i den mest lifvade sinnesstämning, och med sista dropparne, dem Hilaire lyckades frampressa ur buteljerna och låtit droppa ner i glaset,

drack man nu en skål för den ädle musikkvänner och kamratens gynnare. Äfven Offenbach, som nu insåg det älskvärda i herr och fru de Charnazés tilltag, afskuddade sig sina sista betänkligheter och klingade med kamraterna under lika godt humör som de — och han hade äfven orsak dertill!

Frågar man nu om Offenbach efterkom sin gynnarens önskan och blef violinvirtuos i lika hög grad som han var mästare på violoncell, så måste den frågan besvaras med nej. I stället blef han något helt annat, hvarom ej herr de Charnazé, och än mindre de för hans svärmiska violoncellstycken svärmande damerna, kunde drömma, nämligen: fader till den uppsluppna, lättfotade franska operetten.

Musikpressen.

På *Elkan & Schildknechts* förlag har utkommit följande musikaler.

För piano solo: Flygtige Skizzer af Edm. Neupert, små stycken för piano (2:dra uppl. 1 krona). Den bekante pianisten och komponisten till de kända konsertstuderna m. m. har i dessa småsaker framträtt med vackra, karaktäristiska, lätt utförbara stycken, som i likhet med Hartmanns och Hornemans i samma genre förtjena att vinna en stor publik långt mera än andefattigt men »brillant» salongs-kram. Till nutidens första pianokompositörer hör obestriddigen fransmannen Godard, af hvilken på samma förlag utgifvits Morgonstämning, (Au matin) ett elegant och vackert salongsstycke, ej svårt att utföra, (Pris 1 kr.). Samma egenskaper utmärka G. Bachmanns impromptuvals Les Sylphes (1 kr.). Till dansmusikens område höra Vårböljor, vals (1 kr.) och Merci, polka, båda af Nina Skärman, som äfven lemnat en Mazurka pour salon: Pour toi. (50 öre), hvilka rätt väl låta höra sig och vittna om kompositionstalang för denna genre. — För orgelharmonium har L. A. Lundh utgifvit Förberedande öfningar (60 stycken) med lämplig fingersättning för det bundna spel som detta instrument kräfer. Häftet kostar 75 öre.

Sånger: 6 Polskor för en röst, arrangerade och bearbetade af J. Dannström; häftet (Pris 2 kr.) innehåller 1. Tröstepolka (W. Hebbe). 2. »Det är så underliga ställen» (ord och musik af W. Hebbe). 3. Polska från Upland. 4. Värmdspolska. 5. Dalpolska (Dannström). 6. »Långt i fjerran hörs eko svar» (W. Hebbe), tillägnad Mme Desirée Artôt-Padilla. Dessa — som sig bör — enkelt men talangfullt arrangerade, naturfriska sånger göra sig lika väl gällande i konsertsalen, der de ofta förekomma, som i privatsalongen och kunna då för sångerskor, som ej beherska drillen, förenklas genom uteslutande deraf. I N:o 1 och 6 äro sådana varianter utsatta i sångstämman. I N:o 2 kan i stället för drillen ackompanjementsstämman, oktaven lägre såsom vid »La» sid. 6., användas, i N:o 3 dub-

belslag eller annan floritur i st. f. drill, likasom i N:o 4; likaså i slutet af N:o 5. — Af samma välbekante komponist är utgifven till det billiga priset af 25 öre en särdeles täck sång »Till en liten sångare i skog», i samma stil som de nämnda polskorna. Den deri förekommande drillen på fissa torde här lämpligen kunna ersättas med dubbelslag och uppreparande af orden »ack säg!» (Forts.)

Intressant boknyhet.

I bokhandeln utkommer i nästa vecka ett arbete som särskildt torde ega sitt intresse för Svensk Musiktidnings läsare, nämligen Högtidstal hållna i Kongl. Musikaliska Akademien under ett Nioårigt presidium af *Oscar Fredrik*, hertig af Östergötland. Dessa med sällsynt formfulländning författade tal, väckte ett mindre vanligt uppscende då de vid akademiens jubelfest (1871) vid dess årshögtider och minnesfester framfördes med klar och ljudelig stämma af den höge författaren sjelf. Säkert är det en lycklig tanke att nu låta dem framträda i följd.

Till talen sluter sig en inledande öfversigt öfver den i alla afseenden verk-samma och idérika period af Musikaliska akademiens verksamhet som faller mellan åren 1864—71 (då hertig Oscar förde ord-förändeklubban), en blomstringstid inom akad. om hvilken denna tidning förut har talat. Ifrågavarande öfversigt är utarbetad af Musikaliska akademiens bibliotekarie hr *Erich Cronhamn*, som äfven till talen fogat en mängd orienterande anmärkningar och förklaringar. Af det rika materialet må framhållas en temligen utförlig historia öfver svenska folksånger allt från den gamla »Bevare Gud vår kung!» intill sednare tidens folkhymner; vidare ett par i hög grad karaktäristiska, aldrig förr offentliggjorda bref från Beethoven, begge afsända i mars 1823 från Wien till Stockholm, det ena till Musik. akad. med tacksägelse för erhållet ledamotsdiplom, det andra till Carl Johan, hvari Beethoven bl. a. anhåller att få skriva någon komposition för kron-prins Oscar, om hvars musikalska begåfning B. hade hört talas. I sammanhang härmed meddelas en bibliografi öfver prins Oscars tonalster, hvilka vi fått tillfälle att i dagens nr kunna meddela. Slutligen märkes en temligen utförlig monografi öfver en af våra märkligaste, men nu helt och hållet förgätna tonsättare: Johan Helmich Roman (1694—1758, K. hofkapellmästare), »svenska musikens fader».

Arbetet, som är tillägnadt kron-prinsen, lär framträda i en elegant utstyrelse. Det är prydt med en reproduktion i ljustryck af det oljefärgs-porträtt prins Oscar Fredrik som minne förärat Musik. akademien. Som bilaga följer en af hertigen verkställd rytmisk omarbetning af koralen N:o 20: »Allena Gud i himmelrik».

Från Scenen och Konsertsalen.

Nov.

Stora Teat.	15, 20.	Meyerbeer: Profeten (Bertha ^{20/11} Frk. Javette).
" "	16, 29.	Mozart: Trollflöjten (Pamina, Nattens drottning, Papagena: Frkn. Grabow, Strandberg, Laurin. Tamino, Papagena, Sarastro: Hrr Lundmark, Malmjö, Strömberg).
" "	18.	Verdi: Trubaduren (Leonora: Frk. Grabow).
" "	19.	Flotow: Martha (Nancy: Frk. Bergensen deb.)
" "	22, 27.	Weber: Friskytten. — Vals. (Anna: Frk. Bergensen deb.)
" "	23.	Auber: Fra Diavolo (Zerlina, Zemela: fru Edling, W. Strandberg, Fra Diavolo, lord Kockburn: Hrr Sellman, Ohlsson).
" "	25.	Mendelssohn Barth. En Midsommarnattsdröm.
" "	26, 30.	Halevy: Judinman (Rachel, Eudora, Eleazar: Frkn. Grabow, Ek, Hrr Sellman).
Södra Teat.	21.	Hervé: Kosackflickan (fru Östberg).
" "	26—28.	Lecocq: 100 jungfrur, Operabuffa i 3 akter af Clairville, Chivot och Duru (Gabrielle: Fru Östberg).
Musik. Akad.	16.	Sophie Menters 1:a konsert.
" "	19.	" " 2:a do
" "	25.	" " 3:e do
		under medverkan af Eugène Ysaye.
Ladug. kyrka	21.	Konsert till förmån för Djurskydds-föreningen.
Berns Salong	29.	Eugène Ysayes afskeds-konsert.

Om förra hälften af månaden var vokalkonserternas tid, så har sednare hälften deraf tillhört instrumentalkonserternas och i början af nästa månad hafva vi att förvänta de stora körsångskonserterna af Filharmoniska sällskapet och Musikköreningen, som nu förbereder sin minnesfest öfver Ludvig Norman. Den i förra numret omnämnda 2:a symfonikonserten var en högtidsföreställning till dennes minne, och programmet till densamma upptog endast hans arbeten. Förmästa intresset å denna konsert fäste sig vid hans nya symfoni, som för första gången gafs offentligen. Vi beklaga att denna symfoni, som i flere år legat färdig, efter hvad vi hört, icke gafs under komponistens lifstid och under hans eget anförande. Den välförtjenta hyllning densamma inbragte åt hans minne, skulle vi önskat att han sjelf personligen fått glädja sig åt. Af symfoniens fyra satser utmärkte sig isynnerhet Allegretto för en frisk inspiration och rytmisk liffullhet. Äfven första och sista satserna väckte intresse genom gediget arbete, en klar fattlig stil och färgrik instrumentering, äfven i rytmiskt och melodiskt hänseende verkade de anslående. Minst tillfredsstälde oss Andantet, som, ehuru äfven det vackert, föreföll oss något långt och enformigt. En närmare bekantskap med detsamma torde lända till en annan uppfattning, och genom symfoniens fyrehändiga arrangement, som nyligen utgifvits, är till-

fälle gifvet till förnyad bekantskap med detta verk. Konserten inleddes med komponistens festouvertyr öfver motiven »Du gamla, du friska du fjellhöga nord» och Naumanns aria »Ädla skuggor», hvilken ståtliga och präktigt instrumenterade Ouvertyr skrefs för Stora teaterns 100-årsfest 1882.

Öfriga nummer utgjordes af konsertstycket op. 54 för piano och orkester, i hvilket pianopartiet utfördes af herr Fredr. Peterson med klart och vackert föredrag, hvori man endast skulle önskat ett starkare anslag en och annan gång; må hända låg felet deri att instrumentet ej var rätt väl placeradt. Fru Edling föredrog »Signes visa» ur »Humleplockningen» af Melin och skördade för denna intagande sång, som måste gifvas da capo, rikligt bifall. Den vibrering i rösten, som gjorde sig märkbar, torde berott af tillfällig indisposition efter nyss genomgången sjukdom. Det sköna andantet ur op. 20, arrangeradt för stråkorkester, tog sig väl ut i denna form. Sist ha vi att nämna den stämningsfulla duetten ur kantaten vid drottning Lovisas begrafning. Denna utfördes af frkn. Grabow och Ek, hvilka i och för sig utmärkta röster och vanligen goda föredrag denna gång ej tycktes oss sammansmälta till ett fullkomligt jemnt och vackert helt. Kapellmästaren Nordqvist ledde med omsorg utförandet af samtliga numren. Kungen, kronprinsen och prins Carl bevistade konserten.

Fröken Grabow har under denna månad ofta låtit höra sig från scenen, såsom här ofvan synes. Senast har hon såsom Rachel i »Judinnan» firat en ny triumf. Äfven herr Sellman vann mycket erkännande i Eleazars rol likasom fröken Ek i Eudoras. Vi ha ej nu tillfälle att närmare yttra oss om denna operaföreställning.

Å de andra instrumentalkonserterna hafva pianot och violinen varit representerade genom konstnärer af första rangen: Sophie Menter och Eugène Ysaye. I no 2 af denna tidning för 1882, då den berömda konstnärinnan först gästade Stockholm, meddelade vi porträtt af »pianots drottning», såsom Liszt sjelf lär ha benämnt fru Menter, och lemnade då äfven en karakteristik öfver hennes spel samt en kort biografi. Man skulle kunna ha mycket att säga om denna kolossala talang, om hennes storslagna, gigantiskt kraftfulla föredrag af Liszts bravursaker, om hennes sammetsmjuka, kristallklara återgifvande af en Schubertsång eller en pjäs af Scarlatti, om hennes geniala, rent af dramatiska framställning af Schubert-Liszts »Erlkönig» m. m., men utrymmet förbjuder oss att ingå i en detaljerad redogörelse för programmet till hennes 3 konserter å Musikaliska Akademien under detta besök i vår hufvudstad. Å den sista af dessa, då hon biträdades af herr Ysaye, hade man den sällsynta njutningen att höra de båda artisterna tillsammans i Beethovens odödliga »Kreutzersonat», som utfördes med fulländadt mä-

sterskap. Herr Ysayes afskedsmatine d. 29 Nov. i Berns salong kunna vi först i nästa nummer omtala. Den i dag af oss meddelade biografien innehåller en kritik öfver hans spel, hvori vi fullkomligt instämma. Besynnerligt nog hade ej en så verldskunnig pianiste som Sophie Menter fullt hus på sina konserter. Skälet kan möjligen vara flera föregångna och väntade konserter samt den stundande julen.

Till förmån för Eugeniahemmet har Par Brikolls sängkör med biträde af herr Rich. Andersson och O. Lejdström gifvit den matinee, som i förra numret omtalades och hvars program då äfven omnämndes. Samtliga sånger utfördes på ett sätt som inbringade rikligt med bifallsyttringar och äfven bisseringar. Det starkt anlitade utrymmet i dagens tidning tillåter ej denna gång att anställa någon betraktelse öfver konsertens särskilda nummer.

Svensk Musiktidnings Prenumeranter

och läsare behagade observera anmälan å sista sidan om tidningens fortsatta utgivande, och hoppas Red. att densamma fortfarande skall få åtnjuta den musikaliska allmänhetens förtroende och uppmuntran, yttrande sig i förnyad och ökad prenumeration för nästa år — ett villkor för denna tidnings upprätthållande, hvilkens 6:e årgång vi nu anmäla.

Goda litterära förslag äro för tidningen att påräkna till nästa år och såsom **musikpremie** kommer fram på året att till helårsprenumeranter utdelas en samling **melodiösa** (ej svåra) **Pianostycken af Adr. Dahl**, (*»Romans», »Humoresk», »Perpetuum mobile», »Aftonstämning», »Triumfmarsch»*), hvilka stodo närmast att blifva prisbelönta vid vår sista pristäflan. Om prenumerationen å tidningen ökas i nödig grad har Red. för afsigt att innan årets slut börja utdela till tidningens prenumeranter ett **musik-album**, innehållande **vackra, ej svåra, pianostycken och sånger**, af företrädesvis svenska tonsättare, skolande till ett derpå följande år musikpremiens utgå i denna form.

Vördsamt anhålles att **prenumeration å Svensk Musiktidning för nästa år** måtte verkställas så snart som möjligt, från landsorten direkt hos **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm** (med postansvisning), annars helst **å posten**, då tidningen förr erhålles, eller hos herrar bok- och musikhandlare.

Redaktionen.

Från in- och utlandet.

K. teatrnas stater. För de k. teatrnas, så väl för direktören som för sång- och talscenen jämte orkester, kör, ballet med flera till teatrarne hörande inrättningar, har, meddelar Stockholms Dagblad, inkomst- och utgiftsstat för spel-

året 1885—1886 blifvit under sistlidne oktober månad af k. m:t fastställd.

Inkomststaten upptager följande poster. Bidrag af konungen: för stora teatern 60,000, dramatiska teatern 7,385, statsanslag 60,000. Bidrag af Stockholms stad 50,000, hyror 38,350, recettmedel: stora teatern, 220 representationer å 1,450 kr. 319,000, recettmedel: dramatiska teatern, 225 representationer å 800 kr. 180,000, extra inkomster 2,500 (summa kr. 717,235).

Utgiftsstaten innefattar anslag till följande afdelningar inom teatern, nemligen direktören, litterära afdelningen och kansliet, artistiska och sceniska afdelningen samt tekniska afdelningen och materielen. Enligt staten äro anslagna till: *T. f. direktören* 6,000. *Litterära afdelningar i kansliet*: kansliet 7,400, sekreterären 2,000, litterära afdelningen 20,000, försäljning och mottagning af biljetter m. m. 9,300 (summa kr. 38,700).

Artistiska och sceniska afdelningen: scenens byrå 11,000, sångscenen 129,000, Talscenen 132,000, orkestern 91,300, balletten 38,000, kören 46,000, bidrag till musikaliska akademien för öfvertagande af elevskolan 5,500, balettelevskolan 3,800, tjenstgöringspengar och tillfälliga engagement 20,000 (summa kr. 476,600).

Tekniska afdelningen och materialen: aflöning för kontrollant och materialförvaltare 800, reparationer, hyror, kontributioner 17,000, möbler och husgeråd 1,000, attribut 10,000, kostymer 40,000, dekorationer 55,000, belysning, brandredskap m. m. 54,000, städning, renhållning, eldning 16,000, (summa 193,800), diverse utgifter 2,135. — Totalsumma kr. 717,235.

Af ofvanstående framgår bland annat, säger Stockholms Dagblad, att talscenen kräfrer den största utgiftsposten eller 132,000 kr., då sångscenen behöfrer 129,000. Men lägger man till sistnämnda utgiftspost den för kören, som har ett anslag af 46,000 kr., så skulle för personalen tillhörande den lyriska scenen, hvori väl får inräknas kören, erfordras 175,000 kr.

De båda teatrnas orkestrar hafva fått sig anslagna 91,300 kr., af hvilket belopp stora teaterns orkester, k. hofkapellet, naturligtvis kräfrer det ofjämligt största beloppet.

Ballettkårens stat upptager 38,000 kr.

Teaterns chef med sina många, olikartade och grannliga bestyr har allenast en aflöning af 6,000 kr., hvilken aflöning lär vida understiga hvad flera af de främsta artisterna årligen kunna i inkomster beräkna. Emellertid åtnjuter direktören förmånen af fri bostad inom teatern, hvilken förmån torde i någon mån utjemna det antydda missförhållandet.

Utgiftsposternas attribut, kostymer, dekorationer och belysning kräfrer tillsammans ett belopp af icke mindre än 159,000 kr.

I afseende på teatrnas skulder framgår det af t. f. direktörens skrivelse till k. m:t med förslag till stater att, sedan

den brist i räkenskaperna för spelåret 1883—1884, hvilken, till ett belopp af 12,065 kr. 03 öre, uppstått genom utförande på vederbörlig befallning af arbeten till förekommande af eldfara, för eldsläckningsväsendets förbättrande, blifvit, på grund af k. brefvet den 19 sistlidne juni, betäckt af statsanslag för spelåret 1884—1885, den återstående bristen från spelåret 1883—1884, utgörande 7,683 kr. 30 öre, fortfarande balanseras såsom skuld från det spelåret, utan att vara tagen i beräkning vid uppgörande af det af direktören afgifna förslaget till stat.

Filharmoniska sällskapets konsert d. 3 dec., hvars rikhaltiga program är infördt i detta nummer, behöfver väl knappast anbefallas i våra musikvänners åtanke. Fil. sällskapets konserter höra alltid till säsongens värdefullaste musiknjutningar, och nästa konsert synes af programmet ej komma att stå efter de föregående. Särdeles påpeka vi nöjet att få göra bekantskap med Brahms storslagna och sköna »Deutsches requiem». Det torde vara skäl att i tid försäkra sig om biljett till konserten.

Musikaliska konstföreningen sammanträdde den 22 november för granskning af det gångna årets räkenskaper och val af nya förtroendemän. Revisionsberättelsen gaf vid handen, att inkomsten under denna tid utgjort 1,965 kr. 36 öre och utgifterna 1,493 kr. 75 öre. Decharge beviljades styrelsen.

Vid valet af direktion för kommande år utsågos dertill enhälligt de förra medlemmarne; ordförande häradschef S. H. Wikblad, sekreterare doktor W. Svedbom, skattmästare f. d. musikhandlaren Abr. Hirsch samt kammarmusik A. F. Lindroth. Till revisorer utsågos å nya musikhandlaren Alb. Schildknecht och musikdirektör F. A. Frieberg; suppleanter blefvo ingenjör Hj. Berwald och bibliotekarien J. A. Ahlstrand.

Af granskarne af inlemnade arbeten hafva 2 under året aflidit, nemligen kapellmästaren L. Norman och professor Ferd. v. Hiller i Köln. I deras ställe valdes nu direktör Alb. Rubenson och kapellmästaren J. Svendsen i Köpenhamn; den tredje, professor N. W. Gade kvarstår. Inköpsnämnden består af kammarmusik A. F. Lindroth, doktor W. Svedbom (omvalda) och kapellmästaren C. Nordquist (vald efter kapellmästaren L. Norman). Suppleant blef professor I. Hallström.

Af föreningen hafva inköpts en Trio af fröken E. Andrée och en Sängecykel af Valentin, hvilken med det snaraste kommer att utgifvas. Derjemte hafva under året utgifvits den vid symfonikonserten å Stora teatern lördagen den 14 d:s utförda präktiga d-moll-symfonien af L. Norman i partitur och arrangement för piano och 4 händer samt dessutom en kvintett för 2 violiner, 2 altor och cello af A. F. Lindblad så väl i stämmor som i fyrhändigt pianoarrangement. De

två första satserna af Normans symfoni äro arrangerade för piano af tonsättaren, de båda senare af kapellmästaren R. Henneberg. Dessa verk blifva inom kort tillgängliga i musikhandeln.

Musikaliska konstföreningen räknar för närvarande 408 medlemmar.

—♦—
Upsala 19 Nov.

Akademiska kapellet, som trots alla ekonomiska bryderier och vedervärdigheter envist håller i med sina konserter, bjöd d. 12 nov. sin åhörarkrets på hvarken mer eller mindre än *Beethovens Eroica*, såsom konsertens pièce de resistance. Denna härligt sköna musik skall utföras ofantligt slemt för att icke göra åtminstone något intryck. Kapellet med sina rekryter från Polacksbacken, »Gästis» och »Rullan» lät den storartade kompositionen komma till sin rätt så mycket som möjligt, och mer kan man icke gerna begära. *La corde sensible* —blåskören—gjorde sig som vanligt märkbar, särdeles i scherzot, der den behöfde anlitas. Efter symfonien sjönk programmet stegvis i värde. Pianots — visst ej den unge amatörens — pianistens — beskaffenhet förtog en god del af så delikata arbetens verkan som en *Chopinsk nocturne* eller *Normans Valse noble*. Griegs pianokonsert fordrar en längre avancerad förmåga i solistpartiet jemte en böjligare orkester. Som alltid applåderade man lifligt åt ett smakprof på nyare fransysk musik, denna gång en af Massenets raffineradt orkestrerade balettbitar, som dock fordra en nästan virtuosmessig tolkning, här omöjlig att åstadkomma. Derefter följde *Kuhlaus Lulu-ouverture* — last and laest.

Fru *Sofie Menter* uppträdde några dagar derefter och bedrog sin publik på de *Schumannska* studierna, hvilka hon sökte ersätta med *Beethovens* visserligen långt skönare mänskensonat, men hvilken som det tycktes icke i någon afdelning — ej ens i prestot — lämpade sig för hennes individualitet som utöfvande konstnär. Dessutom erinrade man sig *Rubinstein* och *Bilow*. I *Chopin* föreföll konsertgifverskan mer *à son aise*, ehuru *Pachmann* och *Annette Essipoff* utan tvifvel häruti taga försteget. Återstod således *Liszt*-afdelningen — och der tände nu som vanligt den intressanta ungerskan upp sitt briljerande konstfyverkeri i hela vidden af dess underbara storhet och prakt. Hon inlade här allvar och känsla som i det superbt ackompanjerade »Ave Maria», dramatisk kläm och fart jemte den ljufvaste sång som i »Erlkönig», orkesterstyrka och elflätt grace i »Midsommarnattsdrömmen», för att i Rhapsodie hongroise och den derefter följande extravalsen komma sina åhörare nära nog att hissna genom de otroligaste ting i touche, drill- och arabesk-glans, förädladt genom ett pulserande lif och en smittande entusiasm som drog litet hvar in i sitt trollnät.

Fru Menter annonserade särskildt att hon ej medförde »herr Herman Bang». Härom är intet att säga, om ej det gamla vanliga — S. B. U. *Aucun*.

Lund. Härifrån skrives: Den 20 november egde den stora konserten af studentföreningen rum efter att ha varit förberedd under större delen af terminen. Pièce de résistance var utan gensägelse Södermans »Bondbröllop», som klingade kraftigt och ungdomsfriskt under universitetsaulans guldkimrande hvalf. Konserten gafs naturligtvis för fylld salong. Efter konsertens slut samlades större delen af sångarne till en festlig kollation för sin afgående ledare, adjunkten Möller, hvilken var aftonens hedersgäst. Herr Möller har i 10 år varit studentsångföreningens anförare, och man har ännu ej trott sig finna någon värdig efterträdare åt honom.

En kandidat, *Johan Forslund*, debuterade den 3 dennes på teatern i Ystad som Figaro i operan »Barberaren i Sevilla». Han har förut profsjungit på k. operan.

Kristina Nilsson. Från Kristiania skrives: Konungen har den 31 sistlidne oktober tilldelat sängerskan fru *Kristina Nilsson* den till belöning för »Kunst, Videnskap og Literatur» år 1873 instiftade medalj i guld. Medaljen bäres i mörkrödt band på bröstet.

Efter sina 2 konserter i Berlin begaf sig *Kristina Nilsson* till Wien, der hon gaf sin enda konsert i Musikföreningens stora sal, som var ända till trängsel fylld. »Bifallet var här redan från början mycket starkt och steg, som vanligt, efter juvelarian ur »Faust» till entusiasm», meddelar en tidning. Enligt en korrespondens till Stockholms Dagblad skulle hennes konsert endast ha framkallat succès d'estime. Sängerskan sjöng endast 3 nummer; herrar Björkstén och Dreyschock finga för öfrigt fylla programmet. Här som äfven i Berlin synes vår berömda landsmaninna ha gjort mest lycka med sina svenska folkvisor. — I motsats till nämnda bref har sedan ingått underrättelse att den utmärkta konstnärinnan blifvit varmt hyllad i Wien och särskildt af den ansedde kritikern Hanslick mycket gynnsamt bedömd.

Christiania. Edvard Grieg har i höst gifvit 2 konserter härstädes i bröderna Hals konsertsal och vid Musikföreningens konsert d. 24 okt. dirigerat andra afdelningen af denna, som upptog kompositioner af honom sjelf. Å sin första konsert, vid hvilken han blef varmt hyllad, gafs till introduktionsnummer hans sonat för piano och violoncell (op. 36 A-moll), spelad af honom och hans broder John Grieg, som är en mycket begåfvad cellist. Bland saker af komponisten, som gäfvos å dessa konserter, må nämnas de för stråkorkester arrangerade suite »Fra Holbergs tid» och de två karaktärsstyckena ur »Per Gynt»: »Åses död» och »Anitras dans», samt »Den Bergtekne» (op. 32), komposition för barytonsolo och orkester, hvilket stycke på ett förträffligt sätt återgafs af hr Lamers.

Bilharmoniska Sällskapet

gifver sin

Första Årskoncert

i Kongl. Musikaliska Akademiens stora sal

Torsdagen den 3 December kl. $\frac{1}{4}$ 8 e. m.

PROGRAM.

1. Jos. Rheinberger: »Hafsfrun», komponerad för blandad kör med ackompanjemang af pianoforte.
2. N. W. Gade: »Aarsbilleder», komponerade för Soli, fruntimmerskör och pianoforte à quatre mains.
3. Moritz Hauptmann: Tvenne körvisor a capella ur op. 47.
4. Halfdan Kjerulf: »Serenade ved Strandbredden», komponeret for en barytonstemme og trestemmigt Dame-chor. Solopartiet utföres af Herr Lejdström.
5. Johannes Brahms: De två första satserna ur »Ein deutsches Requiem», nach Worten der heil. Schrift.

Pianoforte och orgel-ackompanjemanget utföres af hrr Richard Andersson och Gustaf Brink.

Biljetter à kr. 2.50, 2 och 1.50 finnas fr. o. m. måndagen den 30 Nov. att tillgå i herr Abr. Lundqvists Hofmusikhandel Malmorgsgatan 8.

Svensk Musiktidning 1886

utgifves efter samma plan som förut, försedd med **porträtter, notillustrationer och musikpremie** af värdefull, lätt utförbar pianomusik. Pris **6 kr.** för hel årgång (20 nummer), **30 öre** pr lösnnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens expedition: Klara Vestra kyrkogata 19, **hvarifrån den hemsändes**, hos Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8 samt hos hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten **hålst å posten** eller i bokhandeln. Annonspriset är **20 öre** petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.

Redaktör och utgivare.

Presentkort å tidningen finnas att tillgå.

SVENSK MUSIKTIDNING 1885 i elegant band jemte prisbelönt musikpremie »Skuggor och dagar», pianostycken af Rich. Andersson säljas till 8 kr. hos Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8, der äfven **eleganta lösa permar** få köpas till 2 kronor.

Prenumerantsamlare, som till tidningens expedition i Stockholm insända liqid för minst 5 exemplar, få räkna sig till godo **10 % provision** eller 1 exemplar af tidningen; för 10 exemplar och deröfver lemnas **20 % provision**.

Pappershandel

är öppnad af undertecknad

i
N:o 8 Gustaf Adolfs Torg N:o 8

(i. d. Huss & Beers Musikhandel).

Alex. d'Aubigné.

GUSTAF BRINK

Lärare vid Kongl. Musikkonservatorium

inottager privatelever i

Pianospelning.

Trebackarlånggatan 8.

Isabella Beckman,

Sånglärarinna.

24 Kommendörsgatan.

SIGNE HEBBE

meddelar fortfarande undervisning i **sång och föredrag, dramatik och plastisk** samt **rolers instudering** om anmälan göres Onsdagar och Lördagar mellan 11 och 12.
Sturegatan 24.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Kongl. Myntet.

Pianolektioner

gifvas af van lärarinna. Stor omsorg egnas elevens tekniska och musikaliska utbildning.

Vidare i d'Aubignés Musik- och Pappershandel Gustaf Adolfs torg 8.

Richard Andersson,

emottager elever i pianospelning.

Brunnsgatan N:o 28, 2 tr.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt kvinnliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: **Sturegatan N:o 36.**

Herrar Bokhandlare!

i landsorten

som ännu ej redovisat för Svensk Musiktidning 1884, torde ofördröjligen lemna redovisning och liqid till

*Svensk Musiktidnings Expedition,
Stockholm.*

OBS.! Svensk Musiktidnings Expedition- och Redaktionslokal är hädanefter Klara Vestra Kyrkogata 19, 2 tr. upp.

INNEHÅLL: Eugène Ysaye (med porträtt.) — En furstlig tonsättare. — Konsonans och dissonans. — Följetong: Det fatala violinfodralet. — Musikpressen. — Intressant boknyhet. — Från Scenen och Konsertsalen. — Svensk Musiktidnings prenumerationsanmälan. — Från in- och utlandet. — Annonser.